

Tema: Jesmo li jednaki? – Ljudska prava

2. dio: Tvoja prava

Ja imam prava ... Ti imaš prava ... Kako tvoja prava utječu na moja? U ovom dijelu riječ je o pravima drugih i povezanosti prava i odgovornosti.

Upozorenje: Ova nastavna jedinica sadrži poveznice na internetske stranice kao što je YouTube. Sadržaj tih stranica podložan je promjenama te bi trebalo voditi računa o njegovoj prikladnosti za učenike.

Nastavni ciljevi u ovom dijelu

Vaši će učenici:

- shvatiti i razlikovati prava i odgovornosti
- razumjeti odnos između globalizacije, lokalnih običaja i prava
- ispitati vlastite granice i prioritete, ali i granice i prioritete drugih

Priloženi materijali

Materijal br. 4 Iqbalova priča

Materijal br. 5 Citati iz modne industrije

Materijal br. 6 Fotografije

Materijal br. 7 Priče

Materijal br. 8 Scenariji

Nastavna aktivnost br. 1: Važnije od mojih prava?

Upitajte učenike da razmisle o odjeći koju nose: gdje je proizvedena? Znaju li vaši učenici išta o ljudskim pravima u toj zemlji? Objasnite im da ljudska prava u nekim zemljama nisu jednako zakonom zaštićena kao u drugim zemljama. U nekim zemljama odrasli rade mnogo više od 8 sati na dan 5 dana u tjednu i to za vrlo nisku plaću i bez ikakve pravne zaštite. I djeca možda rade umjesto da idu u školu. Upitajte učenike kako se osjećaju znajući da su djeca u drugoj državi možda lišena mogućnosti školovanja jer izrađuju odjeću koju drugi nose?

Pogledajte citate iz modne industrije u materijalu br. 5 i usporedite ih s Iqbalovom pričom iz materijala br. 4. Pitajte učenike misle li da bi nešto mogli/trebali napraviti? Gdje prestaju naša sloboda i prava, a gdje počinju sloboda i prava drugih? Ako još nisu izrazili svoje mišljenje, objasnite im da su naša prava nečija odgovornost i obrnuto. Neka učenici prepoznaju obvezu na kojoj se temelji svako od prava na „Zidu prava“ osmišljenom u 1. dijelu.

Grupni rad br. 1: Prava djece – nekada i danas

Pitajte učenike kako to da u nekim državama postoje zakoni za zaštitu prava? Pokažite im slike iz materijala br. 6. i zatražite da komentiraju ono što vide: mogu li pogoditi kontekst? Otkuda bi mogla biti ta djeca? Što misle kada su nastale te fotografije? Objasnite im da je tijekom industrijske revolucije dječji rad bio uobičajen fenomen diljem Europe; obrazovanje nije bilo obavezno, a zbog siromaštva obitelji su morale slati djecu da rade u tvornicama ili rudnicima. Nakon rasprave podijelite ih u pet podjednako velikih grupa i zatražite da što je preciznije moguće opišu svoja dva tipična dana u tjednu; jedan radni dan i jedan dan vikenda. Zatražite ih da raspored podijele po satima i za svaki sat upišu aktivnost, po mogućnosti kao da pišu kalendar. Neka zatim komentiraju svoje rasporede; što misle vaši učenici u kojoj su se mjeri dječji rasporedi s godinama promijenili? Zatim nasumce svakoj od pet grupa podijelite priče o djeci iz materijala br. 7. i zamolite ih neka naprave dvodnevni raspored za tu djecu. Za dodatne informacije o temi nastavnici se mogu koristiti sljedećom poveznicom kako bi pristupili članku o povijesti prava djece i dječjeg rada:

History of child rights and child labour

Rama Kant Rai*

Grupni rad br. 2: Važnije od naših prava?

Postoje li okolnosti u kojima ljudska prava mogu ikada biti oduzeta ili poništena? Možemo li opravdati činjenicu da nekome oduzmemo ljudska prava kako bi se zaštitio neki viši društveni cilj? I kada prestaje takvo oduzimanje prava? Pitajte učenike što misle o tome; biste li se složili s time da se nekome oduzmu njegova prava pod određenim okolnostima? Jesu li šire društvene potrebe važnije od ljudskih prava pojedinca? I tko na naposljetku ima pravo odlučivati o tome mogu li se ukinuti prava osumnjičenika? Za dodatnu raspravu o tim pitanjima koristite se nekim konkretnim primjerima iz materijala br. 8.

Potom mogu zajedno raditi na popisivanju prava koja jednoglasno smatraju ključnima i u koja se ne može zadirati te ona kojih bi se odrekli ili od kojih bi radi viših ciljeva odstupili.

Grupni rad br. 3: Vrijeme je za debatu!

U kakvoj je vezi lokalna tradicija s ljudskim i manjinskim pravima? Česte su rasprave o tome kako tradicionalni običaji koji se već stotinama godina održavaju u različitim dijelovima svijeta nisu u skladu s ljudskim pravima. Kada smo naviknuti održavati neki običaj, često nismo ni svjesni njegovih posljedica. Podijelite razred u dvije podjednako velike grupe. Recite im da će trebati pripremiti raspravu o poštovanju ljudskih i manjinskih prava u odnosu na poštovanje tradicija i običaja. Mogu li se vaši učenici sjetiti primjera običaja ili praksi za koje bi se moglo reći da ne poštuju ili da čak potkopavaju ljudska prava u našoj zajednici? Pitajte ih smatraju li da bi zabrana narodu ili skupini da

KUĆA EUROPSKE POVIJESTI

održava neke tradicije i običaje bila prikladna i neka obrazlože svoje mišljenje. Za dodatne informacije o tome kako organizirati debatu u razredu pogledajte sljedeći dokument:

